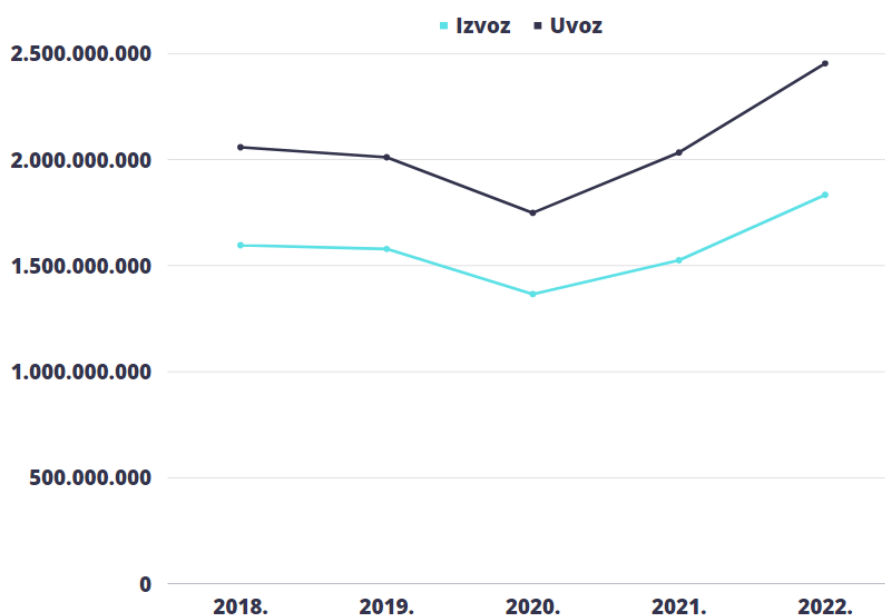

Analiza vanjskotrgovinske razmjene industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini za period I – XII 2021 / 2022 godine

- **Vrijednost izvoza industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini** u periodu I – XII 2022. godine je iznosila 1.834.075.356 KM što je za 308.757.375 KM više od izvoza u referentnom periodu 2021. godine koji je iznosio 1.525.317.981 KM.
- **Vrijednost uvoza industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini** u periodu I – XII 2022. godine je iznosila 2.454.226.456 KM što je za 420.692.656 KM više od uvoza u referentnom periodu 2021. godine koji je iznosio 2.033.533.800 KM.
- **Ukupan promet vanjskotrgovinske razmjene industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini** u periodu I – XII 2022. godine je 4.288.301.812 KM i veći je za 729.450.031 KM nego u istom periodu 2021. godine. kada je ostvaren obim od 3.558.851.781 KM.
- **Pokrivenost uvoza izvozom** u 2022. godini je 74,73% i manja je za - 0,28% nego u istom periodu 2021. godini kada je iznosila 75,01%.
- **Ukupan promet vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine** u periodu I – XII 2022. godine iznosio je 47.497.405.908 KM i veći je za 10.929.971.386 KM nego u 2021. Godini kada je ostvarena ukupna trgovinska razmjena države od 36.567.434.522 KM.
- **Učešće industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u ukupnoj vanjskotrgovinskoj razmjeni države** u periodu I – XII 2022. je 9,02 %, i to 9,98 % učešća u izvozu, i 8,4 % učešća u uvozu ukupne razmjene. Učešće industrije TOKO u 2022. godini je smanjeno za 1,26%, obzirom da je u 2021. Iznosio 10,28 %.

Grafik 1. Trend industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini u periodu 2014-2022.

1. Pregled izvoznih rezultata industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini u periodu 2021/2022. godine

Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za 2022. godinu pokazuje da je, nakon brojnih blokada, zaključavanja država i stagnacije ekonomija širom svijeta uzrokovane pojavom pandemije COVID-19 tokom 2020. i 2021. godine i njenim nastavkom do danas, u prvoj polovini 2022. godine naglo došlo do značajnog rasta aktivnosti u brojnim privrednim oblastima pa tako i u domaćoj industriji tekstila, odjeće, kože i obuće i taj trend rasta je zadržan do kraja godine. Na skoro svim vodećim tržištima u protekloj godini je zabilježen rast izvoza, čak i u dvocifrenim postocima, a najveća stopa je zabilježena ponovo na tržištima Evropske unije i CEFTA zemalja.

Iako su sva predviđanja ekonomskih stručnjaka za 2022. godinu govorila uglavnom o negativnim trendovima i laganom povratku na trgovinske parametre od prije pandemije, uporednim analizama vanjskotrgovinske razmjene BiH su pokazale povećanje izvoza, može se zaključiti da je ekonomski opravak ovog sektora veći nego što se to prvobitno očekivalo. U prilog tome govore podaci da je u prvom polugodištu 2022. godine tekstilna, kožarska i obućarska industrija Bosne i Hercegovine ostvarila ukupan izvoz od **896.380.468 KM**, što je čak za **156.813.937 KM više** od izvoza u referentnom periodu 2021. godine koji je iznosio **739.566.531 KM**.

Tabela 1. Izvoz industrije tekstila, odjeće, kože i obuće po tarifnim grupama u periodu I-XII 2021/2022.

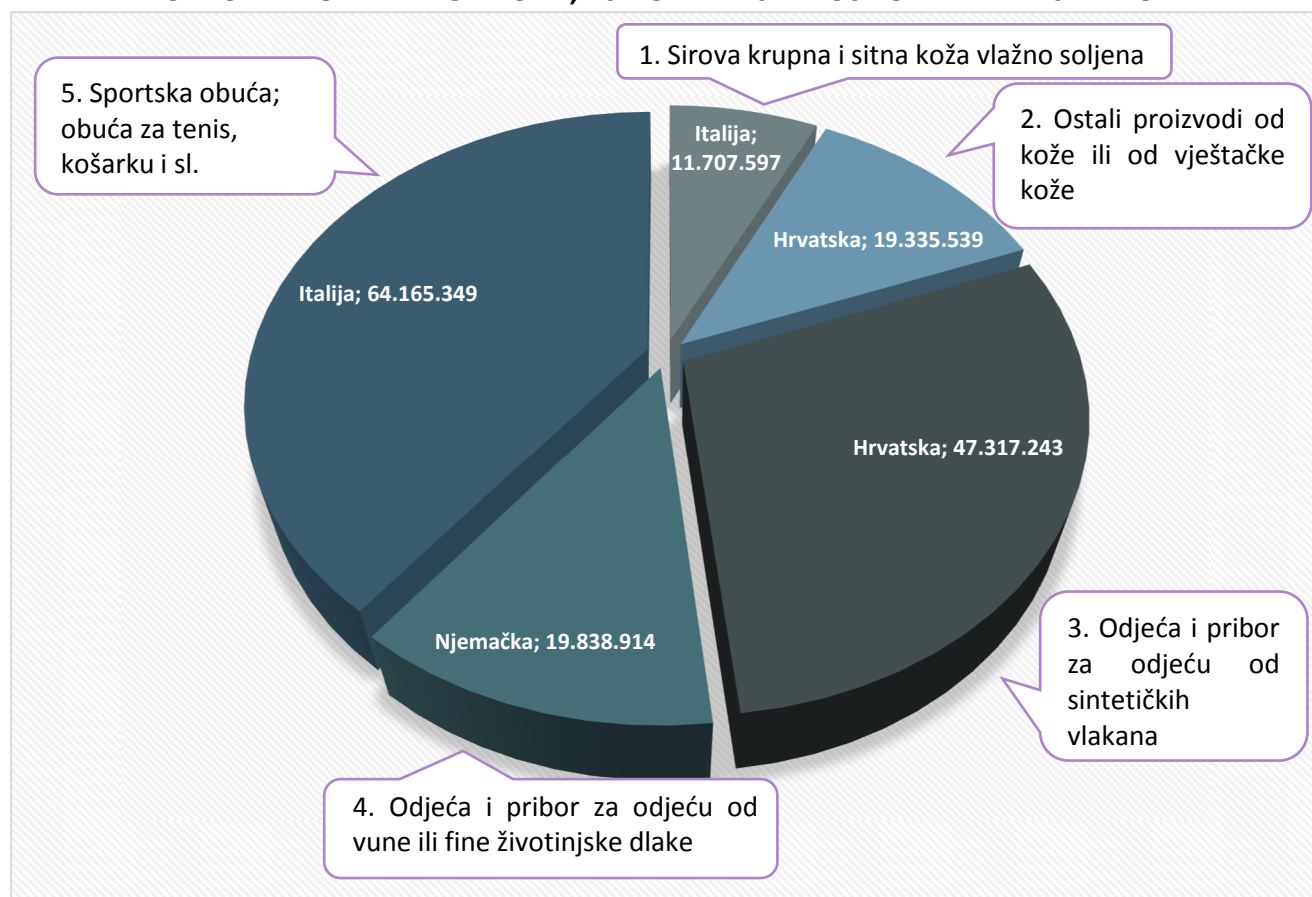
IZVOZ industrije tekstila, odjeće, kože i obuće I-XII 2021/2022. (u KM)				
TB	Grupa proizvoda	I-XII 2021.	I-XII 2022.	Indeks promjene %
41	Sirova krupna i sitna koža sa ili bez dlake	59.654.674	60.500.839	1,42
42	Proizvodi od kože, sedlarski i sarački proizvodi	49.581.783	62.530.076	26,12
43	Prirodno i vještačko krzno, proizvodi od krzna	4.589.921	5.465.342	19,07
50	Svila	335.809	176.098	-47,56
51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, predivo i tkanine	1.270.319	1.386.154	9,12
52	Pamuk	15.719.117	16.137.926	2,66
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	5.971	127.385	2033,39
54	Vještački ili sintetički filamenti	7.850.051	7.889.373	0,50
55	Vještačka ili sintetička vlakna	24.057.873	28.667.739	19,16
56	Vata, filc i netkani materijali, specijalna prediva	4.446.429	4.076.165	-8,33
57	Tepisi i ostali podni pokrivači	1.613.998	6.748.788	318,14
58	Specijalne tkanine, taftovane tkanine, čipke...	6.687.062	10.174.544	52,15
59	Tekstilne tkanine, impregnirane, premazane	11.327.309	13.490.269	19,10
60	Pleteni ili kukičani materijali	8.230.298	9.094.717	10,50

61	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani...	284.194.779	375.718.820	32,20
62	Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih kukičanih	294.014.144	326.171.070	10,94
63	Ostali gotovi proizvodi od tekstila, setovi, iznošena odjeća	30.435.219	35.185.887	15,61
64	Obuća, kamašne i slični proizvodi, dijelovi tih proizvoda	713.563.471	864.953.335	21,22
65	Šeširi, kape i ostale pokrivke za glavu	7.739.754	5.580.828	-27,89
	IZVOZ UKUPNO:	1.525.317.981	1.834.075.356	20,24

Naravno, kao i uvijek do sada, najveći izvoz ostvaren je kod tarifne grupe TG 64 (Obuća, kamašne i slični proizvodi, kao i dijelovi tih proizvoda) u iznosu od 864.953.335 KM na koju otpada skoro 47% ukupnog izvoza cjelokupne industrijske grane, te ujedno predstavlja i povećanje za 12% u odnosu na 2021. godinu kada je za istu tarifnu grupu izvoz iznosio 713.563.471 KM. U okviru TG64 najveći fokus je za TG 6401 **Nepromoćiva obuća sa vanjskim đonovima i gornjim dijelovima.**

Analiziramo li kretanje vrijednosti po količini izvoza u prvih 6 mjeseci 2022. godine za prethodno analiziranu tarifnu glavu 64, vidjet ćemo da je u 2022. godini evidentirano povećanje u iznosu od 3,41 KM, odnosno da u 2022. vrijednost 1 kg TG 64 iznosi 39,26 KM, dok je u godini 2021. ta vrijednost iznosila 35,85 KM. Analiza vrijednosti 1 kg je tokom čitave izvozne godine za TG 64 također iznosila 1kg=39,26 KM.

PRIKAZ VODEĆIH IZVOZNIH PROIZVODA, NJIHOVA VRIJEDNOST U KM I ZEMLJA IZVOZA

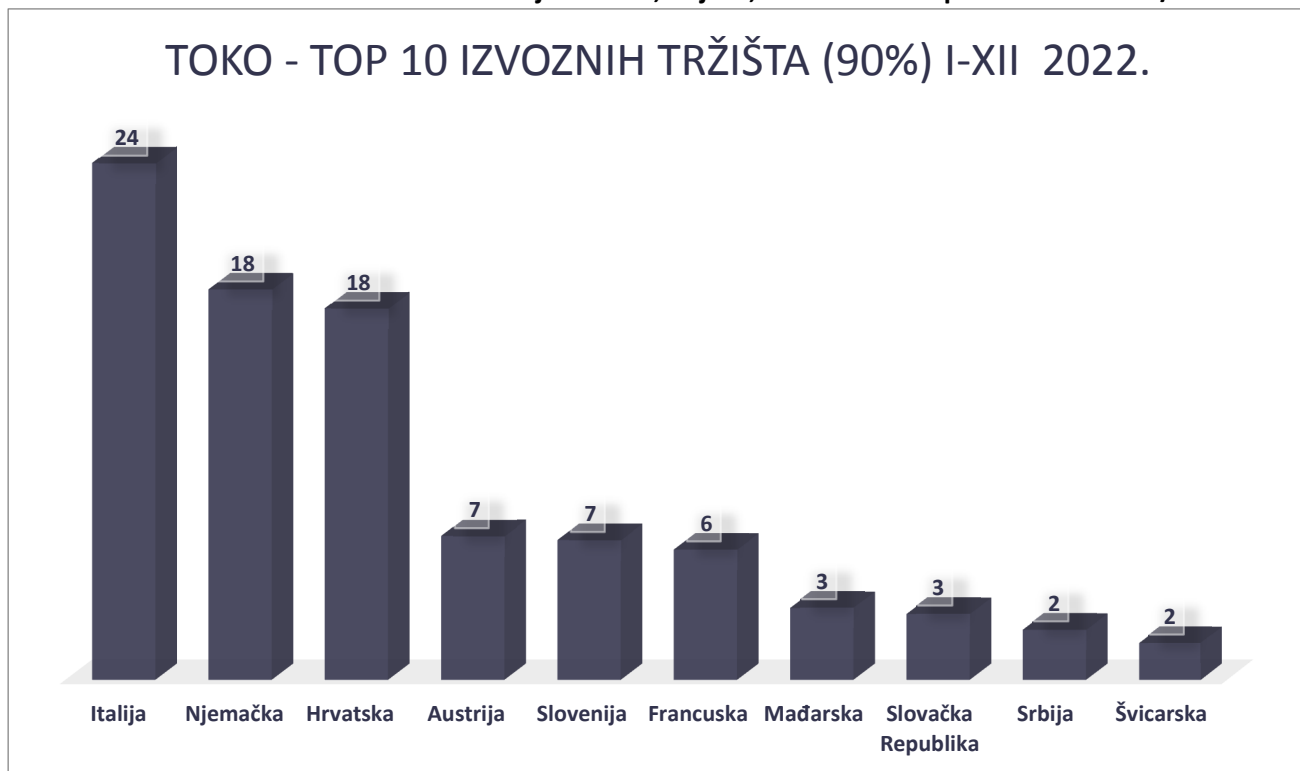

U predhodnom prikazu su predstavljeni vodeći proizvodi iz top 5 najviše izvoznih tarifnih glava. Proizvodi su predstavljeni redom prema svom tarifnom broju, iznosu izvoza i zemlji u koju se odabrani proizvod izvezio, i to na sljedeći način:

1. TB: **4101203000** predstavlja proizvode od **sirove krupne i sitne kože sa ili bez dlake cijele kože, nerazdijeljene, mase po koži ne veće od 16 kg kada su vlažno soljene** koji su se najviše izvezili u **Italiju**, u iznosu od **11.707.597 KM**, odnosno u količini od **1.390.590 kg**.
2. TB: **4205009000** predstavlja **proizvode od kože, sedlarske i saračke proizvode - ostale proizvode od kože ili od vještačke kože** koji su se najviše izvezili u **Hrvatsku**, u iznosu od **19.335.539 KM**, odnosno u količini od **231.658 kg**.
3. TB: **6115210000** predstavlja **odjeću i pribor za odjeću, pletene ili kukičane od sintetičkih vlakana, finoće jednonitne** koja se najviše izvezila u **Hrvatsku**, u iznosu od **47.317.243 KM**, odnosno u količini od **719.041 kg**.
4. TB: **6203310000** predstavlja **odjeću i pribor za odjeću, osim pletenih kukičanih od vune ili fine životinjske dlake** koja se najviše izvezila u **Njemačku**, u iznosu od **19.838.914 KM**, odnosno u količini od **164.647 kg**.
5. TB: **6404110000** predstavlja **sportsku obuću; obuću za tenis, košarku i sl.** koja se najviše izvezila u **Italiju**, u iznosu od **64.165.349 KM**, odnosno u količini od **601.849 kg**.

Jedan od najvažnijih razloga za ovakvo pozitivno stanje i generalno povećanje izvoznih rezultata industrije tekstila, odjeće, kože i obuće je svakako snažan rast inostrane potražnje za proizvodima iz Bosne i Hercegovine i regiona uzrokovan činjenicom da mnoge kompanije iz Evropske unije, koja je i dalje naš najvažniji trgovinski partner, sele svoju proizvodnju iz Kine, Azije i trećih zemalja bliže matičnim državama (tzv. „nearshoring“) pošto su im troškovi proizvodnje i cijene transporta značajno poskupili.

Grafikon 2. Vodeća izvozna tržišta industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u periodu I-XII 2021/2022.

Najznačajnijih 10 izvoznih trgovinskih partnera u oblasti tekstila, kože i obuće su zemlje Evropske unije: Italija, Njemačka, Hrvatska, Austrija, Slovenija, Francuska, Mađarska, Slovačka Republika, Srbija i Švicarska. **U navedenih top 10 zemalja ostvaren je ukupan izvoz od 1.654.658.636 KM, što procentualno iznosi 90%, dok samo top 5 država učestvuje sa čak 1.348.903.169 KM ili 74% cjelokupnog izvoza industrije tekstila, odjeće, kože i obuće Bosne i Hercegovine.**

2. Pregled uvoznih rezultata industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Bosni i Hercegovini u periodu 2021/2022. godine

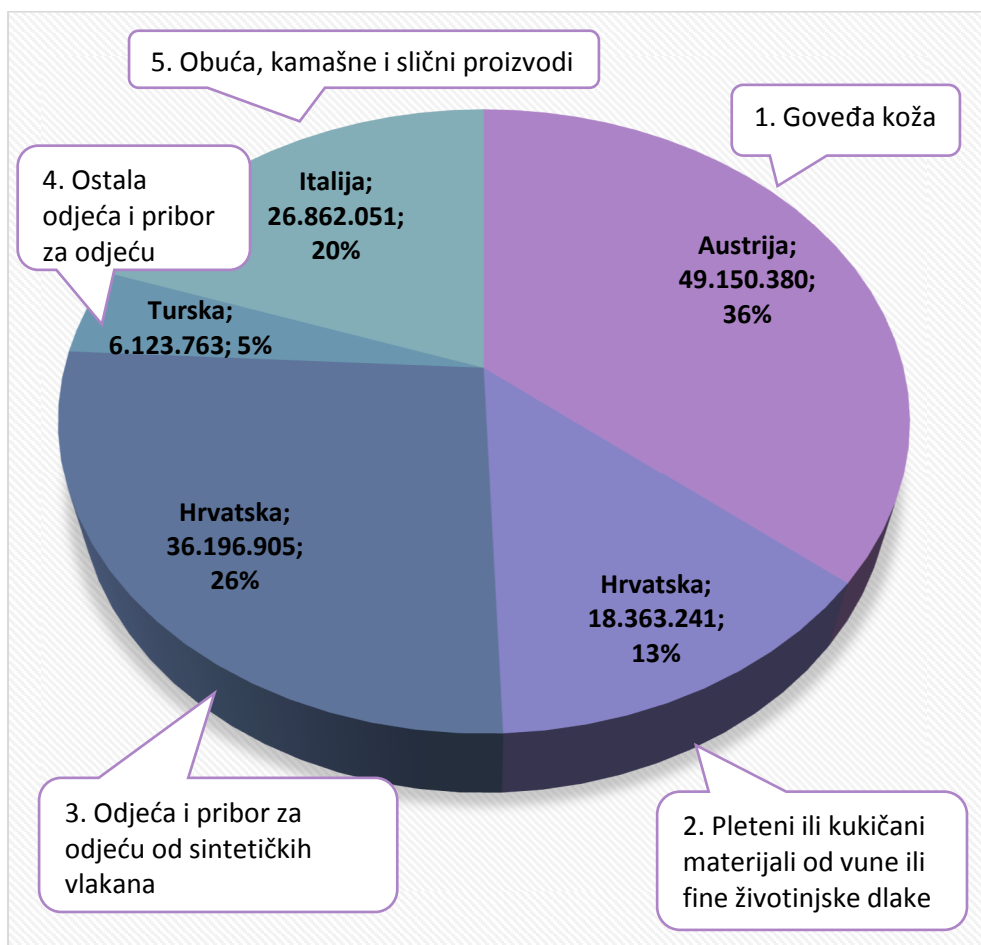
Način poslovanja je bio drastično drugačiji u periodu 2022-2021. godine. Poslovna kriza koja je bila izazvana pandemijom koronavirusa nosila je sa sobom niz izazova. Poslovni svijet se nakon pandemije suočio sa novim običajima i pravilima poslovanja te se svaka promjena odrazila na poslovanje. Prema uporednim statističkim analizama koje je Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine radila, primjetan je postepeni oporavak ekonomije pa i ovog sektora. Uz povećanje proizvodnje, povećan je i UVOZ sirovina i repromaterijala u 2022. godini.

Tako je vrijednost uvoza industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u prvom polugodištu 2022. godine iznosila 1.168.266.157 KM, što je za 226.423.881 KM više od uvoza u referentnom periodu 2021. godine koji je iznosio 941.842.276 KM. S obzirom na to da je izvoz u II polugodištu nastavio rasti, porastao je i uvoz repromaterijala pa je tako samo u drugom polugodištu 2022. ostvareno 1.285.960.299 KM uvoza, što je više za 194.268.775 KM, tj. 16,62% u odnosu na prvo polugodište. **Kad se zbroje svi uvozni rezultati, ukupni uvoz je na kraju 2022. godine iznosio 2.454.226.456 KM i veći je za 420.692.656 KM, tj. 17,14% u odnosu na period 2021. godine.**

Tabela 2. Uvoz industrije tekstila, odjeće, kože i obuće po tarifnim grupama u periodu I-XII 2021/2022.

UVOZ industrije tekstila, odjeće, kože i obuće I-XII 2021/2022. (u KM)				
TB	Grupa proizvoda	I-XII 2021.	I-XII 2022.	Indeks promjene %
41	Sirova krupna i sitna koža sa ili bez dlake	242.460.747	273.672.989	12,87
42	Proizvodi od kože, sedlarski i sarački proizvodi	67.606.596	83.026.746	22,81
43	Prirodno i vještačko krzno, proizvodi od krzna	1.918.502	2.198.330	14,59
50	Svila	286.889	520.343	81,37
51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, predivo i tkanine	24.547.033	32.215.754	31,24
52	Pamuk	50.702.822	53.622.181	5,76
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	1.399.032	1.328.686	-5,03
54	Vještački ili sintetički filamenti	109.556.035	121.061.101	10,50
55	Vještačka ili sintetička vlakna	79.093.696	92.993.605	17,57
56	Vata, filc i netkani materijali, specijalna prediva	85.681.250	97.129.135	13,36
57	Tepisi i ostali podni pokrivači	39.591.497	45.510.171	14,95
58	Specijalne tkanine, taftovane tkanine, čipke...	50.672.172	61.231.235	20,84
59	Tekstilne tkanine, impregnirane, premazane	129.912.250	126.597.620	-2,55
60	Pleteni ili kukičani materijali	115.778.206	149.080.008	28,76
61	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani...	349.259.119	454.503.904	30,13
62	Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih kukičanih	253.914.709	321.759.244	26,72
63	Ostali gotovi proizvodi od tekstila, setovi, iznošena odjeća	94.810.565	101.606.188	7,17
64	Obuća, kamašne i slični proizvodi, dijelovi tih proizvoda	326.050.414	424.936.819	30,33
65	Šeširi, kape i ostale pokrivke za glavu	10.292.267	11.232.399	9,13
	UVOZ UKUPNO:	2.033.533.800	2.454.226.456	20,69

PRIKAZ VODEĆIH UVOZNIH PROIZVODA, NJIHOVA VRIJEDNOST U KM I ZEMLJA UVOZA

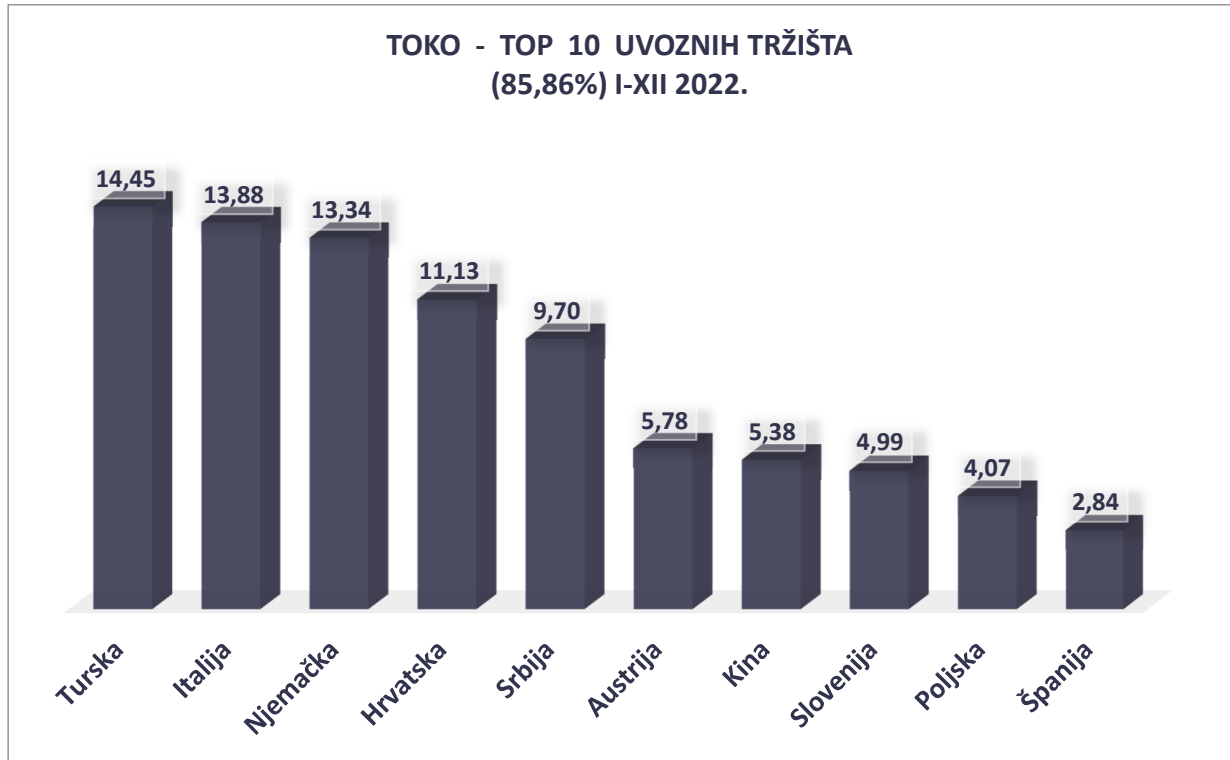

U predhodnom prikazu su predstavljeni vodeći proizvodi iz top 5 najviše uvoznih tarifnih glava. Proizvodi su predstavljeni redom prema svom tarifnom broju, iznosu uvoza i zemlji u koju se odabrani proizvod uvezio, i to na sljedeći način:

1. TB: **4107129100** predstavlja proizvode od **sirove krupne i sitne koža sa ili bez dlake - goveđa koža (uključujući bivolje)** koji su se najviše uvezili u **Austriju**, u iznosu od **49.150.380 KM**, odnosno u količini od **1.017.292 kg**.
2. TB: **6006100000** predstavlja proizvode od **pletelih ili kukičanih materijala od vune ili fine životinjske dlake** koji su se najviše uvezili u **Hrvatsku**, u iznosu od **18.363.241 KM**, odnosno u količini od **55.052 kg**.
3. TB: **6115210000** predstavlja **odjeću i pribor za odjeću, pletenu ili kukičanu od sintetičkih vlakana, finoće jednonitne** koja se najviše uvezila u **Hrvatsku**, u iznosu od **36.196.905 KM**, odnosno u količini od **611.146 kg**.
4. TB: **6203423500** predstavlja **odjeću i pribor za odjeću, osim pletelih kukičanih - ostali** koja se najviše uvezila u **Tursku**, u iznosu od **6.123.763 KM**, odnosno u količini od **232.105 kg**.
5. TB: **6406909000** predstavlja **obuću, kamašne i slične proizvode, dijelovi tih proizvoda – ostale** koji su se najviše uvezili u **Italiju**, u iznosu od **26.862.051 KM**, odnosno u količini od **696.233 kg**.

U protekloj godini, sirovine i repromaterijale proizvođači iz naše zemlje su nabavljali u 90 država svijeta, a od ukupno ostvarenog uvoza ove grane u 2022. godini.

Grafikon 3. Vodeće uvozne zemlje industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u periodu I-XII 2021/2022.

Ostvareni uvoz za top 10 zemalja iznosi 2.099.769.857 KM, sa procentualnim učešćem od 85,56% cjelokupnog uvoza cijelog sektora tekstila odjeće kože i obuće, dok uvoz iz top 5 država, iz kojih su nabavljane sirovine i repromaterijali, iznosi cijelih 1.533.911.401 KM, što predstavlja čak 62% cjelokupnog uvoza sektora. U svakom prethodno analiziranom segmentu je evidentan rast i uvoza, u odnosu na uvoz 2021. godine.